

Lausunto Keski- Uudenmaan aluehallitukselle hyvinvointialueen vuosien 2026–2029 taloussuunnitelmasta

Sote ihmisen
kokoiseksi.

Näkyvätkö strategian linjaukset riittävästi vuoden 2026 talousarvioesityksessä?

Strategian päälinjaukset näkyvät ja ne ovat kohtuullisesti huomioitu. Seurannassa on syytä huomioida lakisääteisten palvelujen ja hoitotakuun toteutuminen sekä ostopalvelujen vähenemisen vaikutukset, jotta strategiset tavoitteet toteutuvat täysimääräisesti. Strategiset linjaukset näkyvät talousarvion laadinnassa niin hyvin, kuin mahdollista, mutta alijäämän kattamisvelvollisuus on pakottava ehto talousarvion laadinnassa vuosina 2026–2029.

Uudet investoinnit ikääntyneiden ympärivuorokautiseen ja yhteisölliseen asumiseen vahvistavat asukkaiden luottamusta palvelujen saatavuuteen. Palvelurakenteen keventäminen saattaa edellyttää henkilötöyvuosien vähentämistä. Lautakunta pyytää kiinnittämään huomiota väestön luottamuksen vahvistamiseen liittyen ikääntyneiden ja vammaisten palvelujen laatuun ja saatavuuteen.

Mitä lautakunta näkee riskinä talousarviosuunnitelmassa, joka edellyttää voimakasta talouden sopeutusta kertyneiden alijäämien kattamiseksi vuoden 2029 loppuun mennessä?

Alijäämien kattamistavoite 2029 mennessä on mahdollinen, mutta onnistuminen nojaa samanaikaisesti usean tuottavuustoimen täydelliseen toteutumiseen, oletukseen tulokertymistä sekä edellyttää kustannuskurin pitävyyttä koko organisaatiossa. Palveluketjun on toimittava, sillä sen virtauksen epäonnistuminen kasvattaa ympärivuorokautisen asumisen osuutta aiheuttaen kustannusten nousua tai ympärivuorokautisten paikkojen määrä ei vastaa palvelutarpeeseen. Vammaispalvelujen ostopalvelujen vähentäminen on avainasemassa talouden tasapainottamisessa. Vammaispalvelujen ostopalvelusäästöjen toteutuminen vaarantuu, jos uusia ympärivuorokautisen asumisen asiakkaita tulee palveluun ennakoitua enemmän. Tavoite kevyemmän asumisen kasvamiseen edellyttää myös panostamista esim. asumisvalmennukseen ja toimintakykymittarien käyttöönottoa. Huolena on, joutuuko henkilöstö työskentelemään jatkuvasti kovan talouspaineen alla. Vaarana henkilöstön sitoutuminen ja motivaatio ja riskinä myös osaamisen menettäminen. Arviointimenettelyyn joutuminen on riski ja lautakunta menettää sen myötä päätösvallan.

Mitkä ovat niitä hyvinvointialueemme mahdollisuuksia, joita tulisi korostaa huolimatta tiukasta taloustilanteesta?

Lautakunta pyytää kiinnittämään huomiota poikkihallinnolliseen HYTE-yhteistyöhön ja osallisuuteen. Alueellinen hyvinvointisuunnitelma (HYTE) painottaa elintapaohjausta, osallisuutta, kulttuurihyvinvointia ja yhteistä mittaristoa. Nämä ovat kustannustehokkaita tapoja pitkän aikavälin vaikuttavuuteen ja eriarvoisuuden kaventamiseen.

Omaishoidon, perhehoidon ja kuntouttavan päivätoiminnan riittävyys.

Keusoten alueella on hyvä mahdollisuus kehittää peruspalveluja alueella ja näin voidaan vähentää merkittävästi erikoissairaanhoidon kustannuksia.

Mahdollisuuksia ovat myös uusien toimintatapojen oppiminen ja kehittyvän teknologian hyödyntäminen.

•